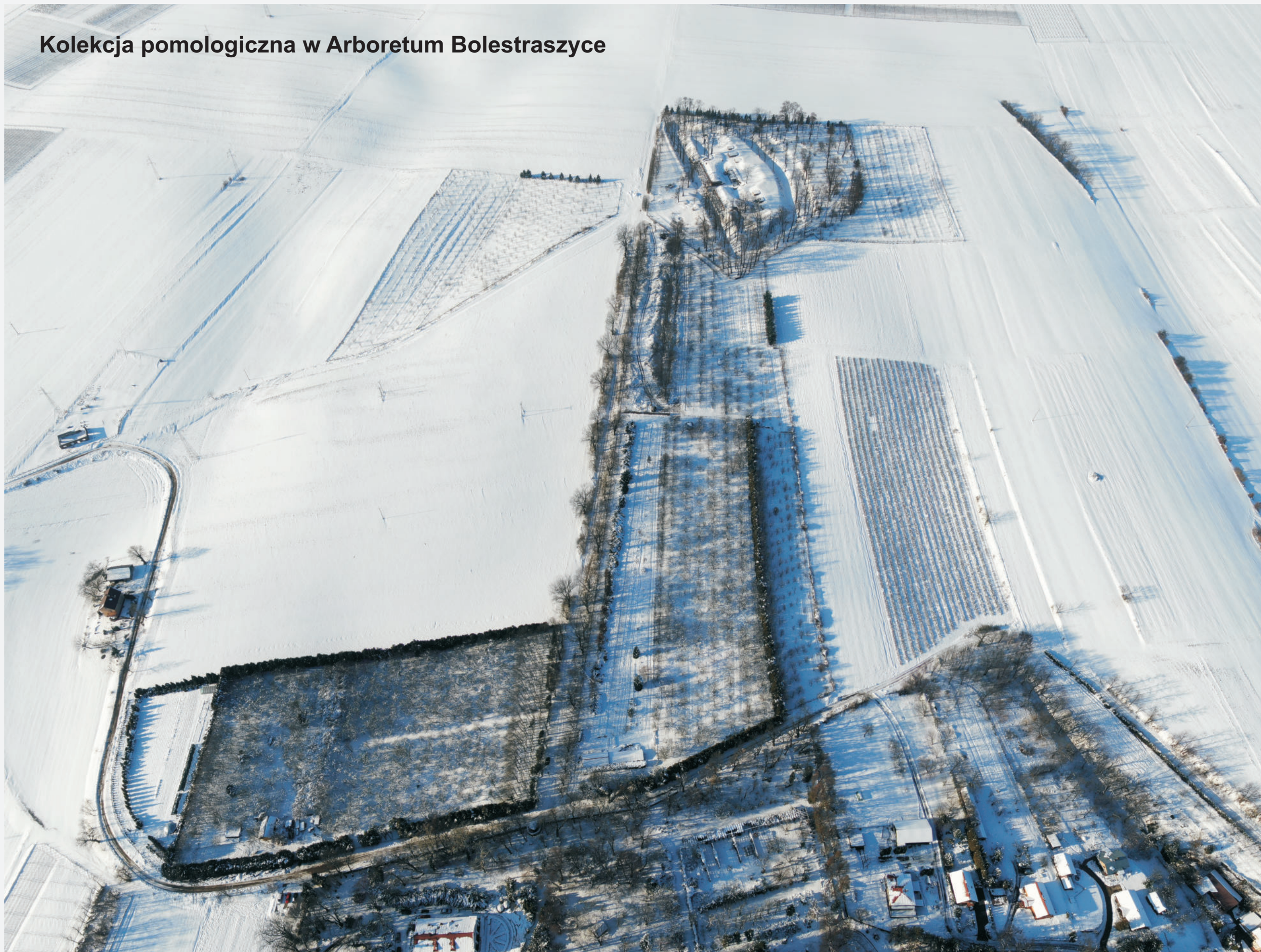
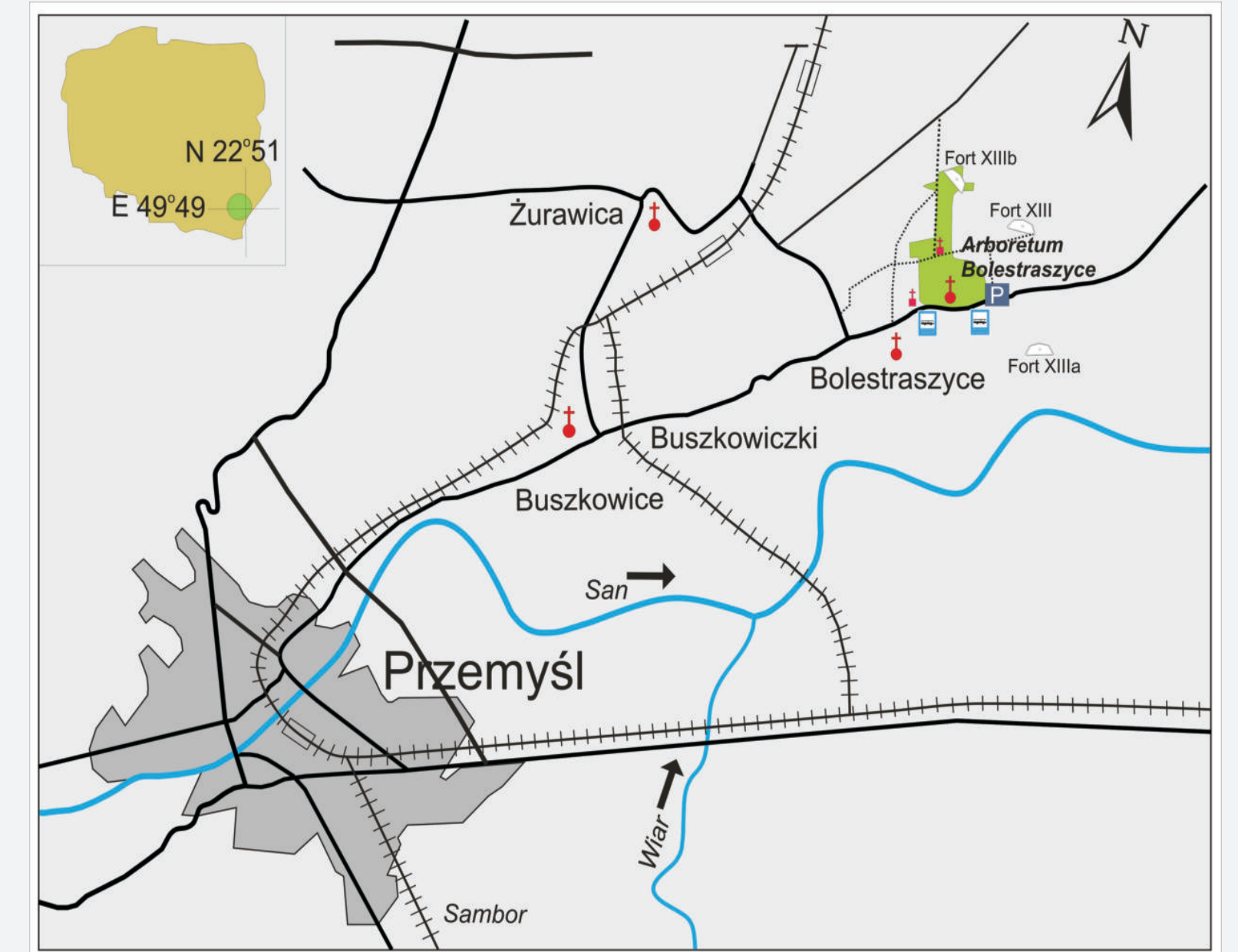

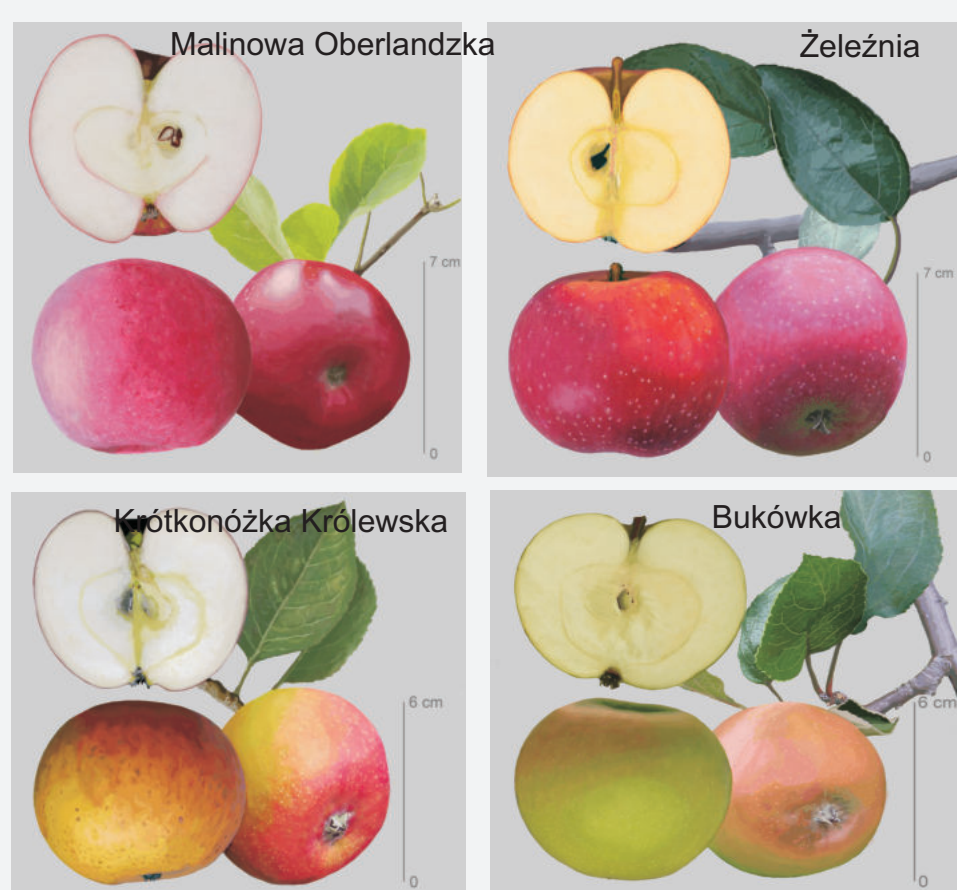
Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach powstało w 1975 roku. Obecnie powierzchnia wynosi 28 ha. Działając zgodnie ze Statutem, w Arboretum zakładane są i utrzymywane różnorodne kolekcje roślin takie jak: dendrologiczna, pomologiczna, roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych oraz wodnych, bylin, pnączy. Prowadzona jest szeroka działalność z zakresu edukacji: ekologicznej, ogrodniczej, przetwórstwa owoców, jak i artystycznej dla zróżnicowanych grup zwiedzających (na przykład ogród sensoryczny). Od 1996 r. tworzony jest oddział Arboretum w Cisowej. Położone na obszarze Pogórza Przemyskiego zachowuje wszelkie walory krajobrazowe i bogactwo przyrodnicze tego regionu geograficznego.

Kolekcja pomologiczna w Arboretum Bolestraszyce

Fragment sadu owocowego w Arboretum Bolestraszyce

Odtwarzanie sadu tradycyjnego w Bukowsku - zajęcia warsztatowe

Warsztaty z prowadzenia cięć pielęgnacyjnych

Konkurs w ramach projektu Smaki Pogranicza

Warsztaty z rozpoznawania odmian w sadzie pomologicznym

Stoisko na Festiwalu Derenia w Arboretum

Jesienna wystawa jabłek pochodzących z kolekcji

Arboretum w Bolestraszcach, pod kierunkiem prof. Jerzego Pióreckiego, rozpoczęło poszukiwanie starych odmian drzew owocowych w południowo-wschodniej Polsce (Województwo Podkarpackie) w latach osiemdziesiątych XX w., a od 1986 r. prowadzono je w ramach tematu badawczego *Utworzenie narodowej kolekcji zagrożonych gatunków ze szczególnym uwzględnieniem gatunków dzikich i form wyjściowych drzew i krzewów owocowych*. Temat ten był elementem Centralnego Programu Badań Podstawowych Polskiej Akademii Nauk *Gromadzenie i zachowanie gatunków krajowej kolekcji roślin zagrożonych i form wyjściowych roślin użytkowych* realizowanego w latach 1986-1990, koordynowanego przez Ogród Botaniczny Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. W 2004 r. kolekcja pomologiczna starych odmian drzew owocowych w Bolestraszcach została włączona do Krajowego Centrum Roślinnych Zasobów Genowych w Radzikowie.

Na początku XXI w. rozszerzono teren badań o południową część województwa lubelskiego – a w szczególności otulinę Roztoczańskiego Parku Narodowego. Ponadto w ramach projektu *Inwentaryzacja i zachowanie różnorodności starych odmian drzew owocowych we Wschodniej Galicji* – przeprowadzono badania terenowe w zachodniej części Ukrainy. Podczas prac terenowych skupiono się na poszukiwaniu drzew jabłoni sprzed II wojny światowej. Najwięcej takich drzew znaleziono w sadach przydomowych i dawnych – dworskich, które cechowały się dużą liczbą odmian.

W pierwszym etapie prac terenowych, poza opisywaniem i oznaczaniem odmian, zbierano materiał do rozmnażania, szczepiono i włączano do kolekcji pomologicznej w Bolestraszcach. W kolejnych etapach inwentaryzowano odnalezione drzewa, a materiał pobierano tylko z takich, których nie było w kolekcji, celem rozmnożenia, wysadzenia w sadach kolekcyjnych i dalszej obserwacji.

Odmiany najczęściej występujące na terenie objętych badaniami: Antonówka Zwykła, Inflancka, Cesarz Wilhelm, Grochówka, Bukówka, Piękna z Boskoop, Roter Bellefleur, Malinowa Oberlandzka, Kronselska, Reneta Kulona, Sztetyńska Zielona, Bankroft, Jonatan, Grafstynek Inflancki. Często występują odmiany: Ananas Berzeński, Kalwilla Jesienna Czerwona, Koks Pomarańczowa, Królowa Renet, Boiken, Starking. Rzadko występują odmiany: Berner Rose, Kalwilla Letnia Fraasa, Żeleźniak, Krótkonóżka Królewska. Pojedynczo występują odmiany: Rajewskie, Kandil Sinap.

Nasza praca w terenie to nie tylko inwentaryzacja starych drzew i określanie odmian. Prowadzimy również działania na rzecz ratowania starych drzew owocowych, takie jak: doradztwo w zakresie prowadzenia cięć sanitarnych i odmładzających, rozmowy z właścicielami starych sadów na temat ich zachowania i pielęgnacji. Organizujemy warsztaty z zakresu pielęgnacji starych drzew w terenie. Pokazujemy możliwość aranżacji ogrodów przydomowych z udziałem starych drzew owocowych, zwracając przy tym uwagę na ich walory ozdobne, zwłaszcza w czasie kwitnienia. Prowadzimy też zajęcia edukacyjne na temat roli starych drzew owocowych w krajobrazie i zachowaniu bioróżnorodności, gdyż są one środowiskiem życia dla wielu organizmów roślinnych i zwierzęcych.

Aktywnie włączamy się w akcje lokalnych grup społecznych, gmin, parków krajobrazowych mające na celu zachowanie starych drzew. We współpracy z Fundacją Dziedzictwo Przyrodnicze przeprowadzono cykl warsztatów z zakresu pielęgnacji i rozpoznawania starych odmian drzew owocowych, a także szczepienia drzew owocowych. Podobne działania prowadzono na terenie gminy Jawornik Polski we współpracy z Fundacją Tradycyjna Zagroda, gdzie prowadzono również identyfikację odmian jabłoni w starych sadach, które mają stać się elementami planowanej ścieżki kulturowo-przyrodniczej. W ostatnich latach przeprowadzono też cykl warsztatów na terenie Magurskiego Parku Narodowego, a ich tematem była identyfikacja starych odmian jabłoni w sadach znajdujących się w otulinie parku, praktyczna nauka szczepienia drzew owocowych i zasady pielęgnacji starych zaniedbanych sadów. We współpracy z Podkarpackim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego prowadzono szkolenia i warsztaty z zakresu rozpoznawania starych odmian oraz zakładania i prowadzenia sadu tradycyjnego.

Inwentaryzacja terenowa starych drzew owocowych